NUMER 13. ROK 5.

ŻYCIE GOSPODARCZE

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM GOSPODARCZYM POLSKI ZACHODNIEJ

ORGAN ZWIĄZKU FABRYKANTÓW, T. Z. w POZNANIU.

Redakcja i Administracja: Aleje Marcinkowskiego nr. 7, dom ogrodowy, - - - - - - telefon nr. 25-95. - - - - - - Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 1 lipca 1926.

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20 zł, półrocznie 10 zł, kwartalnie 5 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 24 zł, półrocznie 12 zł. kwartalnie 6 zł. Numer pojedyńczy 1 zł.

Redaktor: *Roman Urban.* Wydawca: *Związek Fabrykantów T. Z. w Poznaniu.*

Rynek Gdański dla polskiego przemysłu.

Dawno już sobie zdawano z tego sprawę, iż silne i trwałe zespolenie interesów Gdańska i Polski dokonać się może tylko na platformie gospodarczej, która z natury rzeczy łączy Polskę z Gdańskiem i odwrotnie, w imię też której Gdańsk pod względem politycznym został wyeliminowany z Rzeszy Niemieckiej.

Niestety cała jednakże praktyka zespolenia gospodarczego poza formą mało posiadała treści, gdyż Gdańsk wszelkiemi siłami ze względów li tylko politycznych treścią chciał zostać przy Rzeszy Niemieckiej. Stąd też współżycie gospodarcze z Gdańskiem opierało się na umowie niezbyt lojalnie stosowanej przez Gdańsk, oraz wykorzystywanej przez ten ostatni jednostronnie, oraz na używaniu Gdańska przez Polskę jako portu, za co zresztą Polska musi drogo płacić, gdyż port ten jest najdroższy na Bałtyku. Poza temi bardzo ogólnemi sprawami gospodarczemi to bliższe współżycie wynikające ze wspólnej wzajemnej pracy i wymiany swych dóbr, a mające wyraz w tym, że Gdańsk byłby jednocześnie rynkiem dla polskich fabrykantów, dotychczas nie nastąpiło, przemysł nasz jest jeszcze na indeksie na terenie gdańskim, jest tam rugowany, nie mile widziany i zwalczany, mimo to nawet, że jest w większości wypadków lepszy od niemieckiego i tańszy. Ta tendencja zwalczania środków polskiej wytwórczości tamuje i przeciwstawia się właściwemu współżyciu gospodarczemu Gdańska z Polską i uniemożliwia własną wspólną gospodarczą współpracę, która leży tak w interesie Gdańska jak Polski.

Ponieważ jednakże cała akcja zwalczania polskich wytworów w Gdańsku oparta jest nie na racji gospodarczej, ale na propagandzie społecznej i politycznej, przeto: 1) nie może wróżyć trwałości, 2) może być łatwo przełamaną o ile spotka się z taką samą propagandą społeczną, operującą nie politycznemi argumentami, ale uzbrojoną w argumenta gospodarcze, jak: korzystniejsze warunki kupna i sprzedaży, oraz lepszą jakość fabrykatu.

Trzeba sobie dobrze uświadomić to, że albo Gdańsk jako taki, będzie organicznie pod względem gospodarczym zespolony z całością Rzeczypospolitej i wówczas tak samo korzystać będą z Rynku Gdańskiego nasze firmy przemysłowe, jak gdańskie już dzisiaj korzystają z polskiego, albo też Gdańsk stanie się tym pasorzytem naszego gospodarczego organizmu, który czerpiąc z niego wszelkie soki odżywcze i podstawy do egzystencji, nie będzie dawał nam tych korzyści, które z zespolenia gospodarczego nam się w zupełności należą.

Dzisiejsza jednakże częściowa zmiana orjentacji w Gdańsku pozwala przypuszczać, że sztuczne momenty natury politycznej ustąpią argumentom natury życiowej gospodarczej, że ustąpią tem prędzej, o ile nasze sfery gospodarcze nie zechcą Gdańska ignorować jako rynku i zwrócą na niego specjalną uwagę.

Dlatego też ze szczególnem uznaniem powitać należy na terenie Gdańska powstanie organizacji, składającej się z przedstawicieli tak społeczeństwa, jak sfer kupieckich, która jako cel swój wytknęła propagandę za polskim fabrykatem, a jako kardynalne zadanie, zdobycia rynku gdańskiego dla polskiego przemysłu.

Organizacja ta składająca się dzisiaj wyłącznie prawie z Gdańszczan Polaków, zainteresuje niewątpliwie i tych innych, albowiem dzisiaj stosunek cen artykułów polskich do niemieckich jest nieproporcjonalnie nierówny na korzyść polskich, co w skutkach musi zwrócić uwagę i otworzyć oczy tym, którzy dotychczas faworyzowali niemieckie fabrykaty na niekorzyść kieszeni konsumenta gdańskiego. Organiza-

cja ta powstała, jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością i działalność swą prowadzić będzie drogą przyjmowania przedstawicielstw polskich fabryk na wszelkiego rodzaju fabrykaty, rozwijając za pośrednictwem specjalistów dla każdej branży kupców, energiczną akcję w celu zaprowadzenia reprezentowanych przez siebie fabrykatów i firm na tamtejszym terenie.

Ponieważ jednakże z Gdańska czyni się wiele tranzakcji na Litwę, z którą nie mamy do dziś stosunków handlowych, Łotwę, Estonję, Rosję i t. d., organizacja liczy się również i z tem, iż będzie mogła przyczynić się także do eksportu z Gdańska polskich fabrykatów.

Nasi przemysłowcy winni więc interesować się akcją zdobywania rynku gdańskiego i wejść w kontakt z tą organizacją, do której zwracać należy się pod adresem firmy Moczyński i Sp., Gdańsk, Langgasse 60/61. **Wł. Sz.**

Ze Związku Fabrykantów.

Okólnik IX.

W sprawie Rynku Gdańskiego.

Donosimy niniejszem, iż w Gdańsku powstała firma p. t. „Moczyński i Ska“, która przyjmuje przedstawicielstwa polskich fabryk, celem zaprowadzenia artykułów przez nie wytwarzanych na rynku gdańskim. Adres firmy: „Moczyński i Ska“, Gdańsk, Langegasse 60/61.

Wystawa Ruchoma Prób i Wzorów.

Niniejszem powiadamiamy, że wzorem lat ubiegłych została zorganizowana Wystawa Ruchoma Prób i Wzorów Przemysłu Krajowego, która wytknęła sobie następujące cele:

1. propagandowe —, przez reklamowanie krajowych firm przemysłowych, które w niej przyjmują udział;
2. handlowe — zbliżające kupca do wytwórcy;
3. dydaktyczne — przez pokazy prób, grafiki, wykresy, analizy i tablice porównawcze;
4. stworzenie stałego muzeum prób i wzorów, którego Państwo nasze dotychczas nie posiada.

Wystawa ta, zdaniem naszem, zasługuje na uwagę i poparcie ze względu na zaznajomienie sfer gospodarczych z wytwórczością krajową i źródłami nabycia, walkę z zalewem rynków naszych przez wyroby zagraniczne oraz ekonomiczne zespolenie wszystkich dzielnic Polski.

Bliższych informacyj w sprawie Wystawy udziela Zarząd Wystawy Ruchomej, Warszawa, Chmielna 32, tel. 234-50.

W sprawie dostawców do Dyrekcji Kolei w Bukareszcie.

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Bukareszcie w swym okólniku ekonomicznym z dnia 4 czerwca rb. komunikuje nam, co następuje:

„Według zarządzenia tut. Dyrekcji Kolejowej firmy, które pragną być zapisane na listę dostawców, którzy są zaproszeni na licytację, powinny same zwracać się bezpośrednio do dyrekcji pod adresem: Direction Generale des Chemins de fer Roumains à Bucarest, Calea Victoriei 93. Do prośby trzeba dołączyć opis fabryki, rodzaju i wielkości produkcji, zaświadczenia polskich kolei, że firma jest dostawcą, podanie innych poważnych odbiorców itp. Pożądane zawizowanie tych zaświadczeń przez Izbę Handlową i Konsulat Rumuński w Warszawie. Listy i zaświadczenia powinny być pisane względnie tłumaczone po francusku lub niemiecku. Konieczne ze względów praktycznych posiadanie w Rumunji przedstawiciela“.

Komunikat Urzędowy Województwa Poznańskiego.

Główny Urząd Statystyczny w Warszawie zarządzeniem z dnia 4 marca 1926 roku — Nr. VII-203/26.— ustalił następujące kategorje zakładów przemysłowych, obowiązanych do przedkładania sprawozdań o stanie zatrudnienia, oraz terminy nadsyłania sprawozdań do Głównego Urzędu Statystycznego:

1. Zakłady, które zatrudniały chociaż w jednym z miesięcy II półrocza 1925 lub w styczniu 1926 roku 20 lub więcej robotników — zostają wyznaczone do przedkładania miesięcznych sprawozdań o stanie zatrudnienia nie później jak do 5-go następnego za sprawozdawczym miesiąca.

Zakłady te otrzymały od głównego Urzędu Statystycznego przez Urząd Wojewódzki osobne pismo Gł. Urz. Stat., wyznaczające je do przedkładania miesięcznych sprawozdań, oraz odpowiednią instrukcję do wypełnienia formularzy.

2. Zakłady, które w podanym wyżej czasokresie zatrudniały mniej niż 20 robotników i nie zostały wyznaczone do przedkładania miesięcznych sprawozdań, a które wykupiły świadectwa przemysłowe V-tej kategorji (za wyjątkiem młynów mącznych, olejarni parowych, browarów, fabryk drożdży, oraz nie uwzględnianych przez statystykę stanu zatrudnienia gorzelń, zatrudniających poniżej 20 rob. (obowiązane są do nadsyłania do Gł. Urz. Stat. sprawozdań półrocznych na 5-go lutego i 1 sierpnia.

3. Zakłady, jak w p. 2-gim, lecz które wykupiły świadectwa przemysłowe VI-tej i VII-ej kategorji, oraz te wszystkie, które nie zostały wyznaczone do przedkładania sprawozdań, ani w terminach miesięcznych, ani półrocznych, obowiązane są do nadsyłania sprawozdań rocznych na 5-go lutego.

W sprawie projektu nowelizacji ustawy o urlopach.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu komunikuje nam, że przyjęło do wiadomości nadesłany przez nasz Związek projekt nowelizacji do ustawy o urlopach i że nie omieszka skorzystać z niego przy sposobności reformy tej ustawy.

W sprawie rozporządzenia o pracy w zakładach przemysłowych o ruchu ciągłym.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu komunikuje nam, że w razie przystąpienia do wydania rozporządzenia o pracy w zakładach przemysłowych o ruchu ciągłym nie omieszka na życzenie Związku pociągnąć do współpracy miarodajne korporacje gospodarcze. Według obecnego stanu rzeczy, nie jest pewnem, czy zainteresowane resorty poszczególnych Ministerstw przystąpią wogóle do opracowania tego rozporządzenia.

W sprawie terminu do Zażaleń przeciw postępowaniu przy odprawie celnej i przeciw niewłaściwemu stosowaniu taryfy celnej.

Ministerstwo Skarbu wydało okólnik z dnia 2-go czerwca b. r. („Monitor“) Nr. 131 z dnia 12 czerwca b. r.) do wszystkich dyrekcyj ceł, urzędów celnych, oraz inspektoratu ceł w Gdańsku, wyjaśniający, że zażalenie przeciw postępowaniu przy odprawie celnej i przeciw niewłaściwemu stosowaniu taryfy celnej należy zgłaszać protokolarnie zaraz przy ocleniu. Poza tem jest zażalenie takie dopuszczalne w przeciągu 30 dni od chwili oclenia, o ile tożsamość towaru reklamowanego z towarem celnym zostanie niewątpliwie udowodniona. Przeprowadzenie wobec właściwej władzy celnej dowodu tożsamości towaru, która winna być stwierdzona urzędownie, należy do załącego się (nowe brzmienie art. 16, ustęp 2, rozp. z dnia 11/6. 1920. Dz. U. P. Nr. 51). W związku z tem wyjaśnia się, że na chwilę oclenia miarodajną przy obliczaniu rzeczonego 30-dniowego terminu, należy uważać datę dokonania rewizji celnej, a za niewątpliwy dowód tożsamości towaru w razie zgłoszenia zażalenia do podjęcia towaru, próbki tegoż towaru pozostawione w urzędzie celnym podczas clenia.

Z posiedzenia Komitetu eksploatacyjnego i taryfowego P. R. K. w Warszawie.

Dnia 14 i 15 czerwca b. r. odbywały się ważne posiedzenia Komitetu Eksploatacyjnego i Taryfowego Państwowej Rady Kolejowej w Warszawie. Najważniejsze uchwały, obchodzące ogół członków są następujące:

1. **Została komisja wybrana** dla zaopinjowania rządowego projektu ustawy, traktowaną na posiedzeniu Komitetu dnia 25 b. m.

2. **Stałe prowadzenie pociągu pospiesznego** Kraków — Poznań i Poznań — Kraków. Na razie pociąg ten, kursujący od 15 b. m. jest pociągiem sezonowym.
3. **Obniżenie taryfy towarowej** dla artykułów budowlanych, do których się liczy: cement, wapno, kamień, piasek itp.
4. **Przesunięcie linji demarkacyjnej** na zachód, ażeby miasta, jak Lwów i Drohobycz mogły korzystać z 10 proc. opustu przewoźnego dla węgla z Zagłębia krokowskiego.
5. **Obniżenie taryfy przewozowej dla soli** potrzebnej dla zakładów przemysłu chemicznego.
6. Obniżenie opłat stacyjnych dla miału węglowego. —
7. Ponieważ Ministerstwo Kolejowe chce oddać udzielenie kredytów przewozowych Pocztowej Kasie Oszczędności, więc zapadła uchwała ażeby ewentualny odnośny projekt układu z PKO. był przedłożony Państwowej Radzie Kolejowej do zaopinjowania.
8. Dotychczas przez Ministerstwo Kolei udzielano kredyty frachtowe nie mają być uszczuplane.

Wreszcie stwierdza przewodniczący Komitetu, że uchwała, dotycząca wstrzymania zarządzonych podwyżek za nadzór i świadczenia bocznicowe, aż do zaopinjowania przez P. R. K., powzięta przez Komitet Eksploatacyjny dnia 10 marca b. r., nie została uwzględnioną, natomiast z dniem 1 kwietnia b. r. zostało przez Ministerstwo Kolei wprowadzone w życie nowe rozporządzenie, dotyczące podwyższonych opłat bocznicowych. Z tego powodu przewodniczący stawia następujący wniosek:

„Komitet Eksploatacyjny P. R. K. uprasza Pana Ministra, aby zechciał w myśl poprzedniej uchwały przedstawić dodatkowo Państwowej Radzie Kolejowej wysokość stawek opłat bocznicowych do rozpatrzenia i zaopinjowania".

Wniosek ten został jednomyślnie przyjęty.

Sprawa pobierania składowego od paczek pocztowych.

W ślad pisma swego z dnia 21 maja 1926 roku L. DC(4382)II/26. Ministerstwo Skarbu oznajmia, że kwestja pobierania składowego od paczek pocztowych, zalegających w urzędach pocztowych z powodu wniesionych przez adresatów podań, została uregulowana zarządzeniem Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów w następujący sposób.

W razie uwzględnienia reklamacji wniesionej przez adresata w sprawie wymiaru cła, Urzędy pocztowe pobierają składowe za czas zalegania paczki od dnia wniesienia reklamacji z zachowaniem terminów przewidzianych taryfą pocztową. Nowy termin zaliczania składowego za dalsze zaleganie tych przesyłek zaczyna biec po upływie terminów przewidzianych taryfą pocztową od dnia nowego doręczenia, względnie wydania adresu pomocniczego adresatowi.

W razie nieuwzględnienia reklamacji przez władze skarbowe, urzędy pocztowe pobierają składowe za cały czas zalegania paczek w urzędzie pocztowym, aż do dnia wydania paczki adresatowi z tem jednak zastrzeżeniem, że składowe za jedną paczkę nie może ogółem przekraczać kwoty ustalonej taryfą pocztową, choćby paczka dosyłana lub zwracana zalegała w kilku urzędach pocztowych przez okres czasu podlegający opłacie składowego.

Co do kwestji zaniechania pobierania od adresatów powtórnych należytości za doręczenie paczek, Generalna Dyrekcja Poczt i Telegrafów wniosku tego nie uwzględniła.

Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 30 stycznia b. r., zawierający interpretacje niektórych przepisów ustawy o podatku przemysłowym (obrotowym).

Przedsiębiorstwa przemysłowe korzystają z ulgowego podatku obrotowego w wysokości 1 procent podatku obrotowego tylko w tym wypadku, o ile sprzedają innym przedsiębiorstwom przemysłowym swe wyroby nawet za pośrednictwem komisantów lub z własnych przedsiębiorstw handlowych do dalszego użytku. Za zużytek w wykonywanym przemyśle uważa się tylko takie artykuły, które u kupującego przedsiębiorcy przemysłowego **faktycznie w zupełności się zużywają lub zostają przerobione, a które nie mogą być w tej samej formie, jak zostały nabyte powtórnie użyte do tego samego celu,** względnie **nie mogą być przedmiotem handlu w swej pierwotnej niezmienionej formie.** Przykładowo podaje Ministerstwo, że nie należy uważ aćza zużyte, butelek, zakupionych przez fabrykę wódek, worków, nabytych przez młyny, dostarczane zakładom przemysłowym maszyny, pasy transmisyjne, krany do kotłów i t. p. Natomiast uważa się za zużyte: lak, korki, papier, szpagat zużyty do pakowania, a następnie węgiel na opał do maszyn, smary, do maszyn itp. Przedsiębiorstwa, pragnące korzystać z ulgi w myśl przepisu, nie mają przymusu prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych, jednak płatnik musi prawo do ulgi udowodnić w sposób wiarogodny.

Za nowopowstałe przedsiębiorstwa uważa się tylko takie, które faktycznie nie istniały w ubiegłym okresie wymiarowym, a nie takie, które opatrzone w świadectwo przemysłowe wystawione na imię innej osoby, względnie takie, które przeszło do nowego właściciela.

Przy wymiarze podatku za drugie półrocze 1925 roku winien być pobrany dodatek na rzecz związków komunalnych w wysokości pół procent od ustalonego obrotu a dopiero od obrotów osiągniętych po 1-szym stycznia 1926 r. należy go pobierać w wysokości ½ części wymierzonego podatku.

Opłaty patentowe od wytwórni win i miodu syconego.

Wobec wątpliwości, jak należy stosować taryfę opłat patentowych do wytwórni win i miodu syconego, ustalonych w załączniku do art. 15 ustawy z dnia 1 lipca 1925 r. (Dz. U. P. Nr. 85 z r. 1925), mianowicie, czy odnośne wytwórnie winny uiszczać opłatę od patentów osobno za każdy rodzaj wyrobu wymienionego w taryfie w dziale A. 1) od wytwórni wina musującego zł 400,- 2) od wytwórni wina gronowego i rodzynkowego zł 60. 3) od wytwórni wina owocowego i miodu syconego zł 30, — czy też wyższa stopa patentowa obejmuje również produkcję objętą niższą, — Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 12. 5. 1926 r do L. DAM 6846 wyjaśniło, że przedsiębiorstwo, opłacające patent na wyrób podług wyższej stopy patentowej, uzyskuje tem samem uprawnienie do produkcji w swojej wytwórni wyrobów objętych niższą stopą taryfy.

Kurs listów zastawnych państwowego Banku Rolnego przy przyjmowaniu na poczet popdatku majątkowego.

Kurs tych listów został rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 25 maja b. r. ustalony na 140 za 100 nominalne. Rozporządzenie to weszło w życie 28 maja br.

W sprawie zaległości podatkowych.

Ponieważ obecnie istnieje tendencja do dalszego podwyższania podatków, a w szczególności tendencja do wprowadzenia stałego podatku majątkowego, upraszamy we własnym interesie wszystkich P. T. Członków, ażeby podali do Związku dla poufnego traktowania: a) sumę wszystkich zaległości podatkowych po dzień dzisiejszy, b) z wyszczególnieniem każdego podatku tak państwowego jak i komunalnego z osobna. Sprawa ta jest ogromnie ważna i liczymy od wszystkich Członków na odpowiedź.

Sprawy celne.

Przypominamy, że w Dz. U. P. Nr. 51 z dnia 22-go maja 1926 r. wydane zostało rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 12 lutego 1926 r. traktujące w sprawie wyjaśnień do nomenklatury obowiązującej u nas taryfy celnej.

Ulgi na maszyny.

Wobec ciągłych zapytywań w sprawie stosowania ulg celnych na przewóz maszyn i aparatów niewyrabianych w kraju, podajemy ponownie do wiadomości dokładny tekst rozporządzenia z dnia 26 kwietnia br. Dz. U. P. Nr. 39 z r. 1926: „Przy przywozie maszyn i aparatów niewyrabianych w kraju, **o ile stanowią część składową nowoinstalowanych kompletnych u-**

rządzeń oddziałów zakładów przemysłowych, może być stosowane cło ulgowe, wynoszące 20 proc. cła normalnego". Wynika z tego, że ulgi można uzyskać tylko wówczas, o ile a) sprowadzane aparaty i maszyny przeznaczane są dla **nowoinstalowanych** oddziałów przedsiębiorstw i o ile sprowadzone maszyny stanowią **komplet tych urządzeń** dla nowoinstalowanych oddziałów.

W sprawie zaświadczeń na towary zagraniczne, niepodjęte przez stronę, a wysłane z powrotem zagranicę.

Ministerstwo Skarbu wydało okólnik do wszystkich dyrekcyj ceł oraz urzędów celnych z dnia 31-go maja b. r. („Monitor") z dnia 11/619 26 r. Nr. 130, polecający urzędom celnym na wniosek osób zainteresowanych, wystawiać na niepodjęte towary zagraniczne, wysyłane z powrotem zagranicę, zaświadczenia, stwierdzające, że towary te przez cały czas zalegają na polskiem terytorjum celnem, pozostawały pod urzędową kontrolą i nie weszły do wolnego obrotu. — Zaświadczenia takie będą służyły za podstawę do zwolnienia rzeczonych towarów od cła w kraju ich pochodzenia. —

Komunikat Izby przemysłowo-handlowej w Poznaniu.

Stosunki handlowe z zagranicą. Izba przem.-handlowa w Poznaniu zwraca uwagę zainteresowanym, że **Persja** pragnie importować z Polski wszelkie tkaniny sukienne, przędzę, galanterję itp., zaś eksportować do Polski sierść, ryż, migdały, wszelkie owoce suszone, gumidragant, futra i skóry (kożuchy), dywany, skóry giemzowe itp.

Bliższych informacyj udziela Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu.

Egipt stanowi bardzo poważny rynek zbytu na wszelkiego rodzaju zabawki. Wielka ilość uroczystych świąt w Egipcie w znacznej mierze ułatwia ten zbyt i stwarza dla kupców okresy specjalnie dobrej konjunktury. Duże zapotrzebowanie jest na lalki o porcelanowych główkach, ubrane całkowicie lub do połowy, od 21 cm do 35 cm wysokości, pozatem na zabawki z blachy ze względu na ich taniość i wielką różnorodność modeli. Dobre wyniki daje też sprzedaż zabawek z gumy i kauczuku, pluszu i filcu. Zabawki celuloidowe jako droższe, mają mniejszy zbyt. Włochy dowożą przeważnie lalki wypychane, ogólnie znane pod nazwą „Lensi", pozatem konie drewniane i zabawki mechaniczne. Z Anglji pochodzą kozaki w papierowych kapeluszach i artykuły niespodziankowe. W okresie Bożego Narodzenia jest duże zapotrzebowanie na pończochy (z tiulu o bardzo dużych oczkach) z niespodziankami, jak szereg drobnych zabawek z celuloidu, blachy, papieru itp.)

Pozatem na zbyt mogą liczyć wszelkiego rodzaju artykuły sportowe, zabawki mechaniczne, balony z pęcherza, wszelkiego rodzaju lalki, trzcinowe wózki dla lalek o długości 30, 40 i 50 cm., jak również mebelki dla dzieci.

Bliższych informacyj udziela Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu.

Bułgarja przedstawia z powodu zupełnego braku miejscowych fabryk korków i artykułów korkowych bardzo interesujący rynek zbytu dla przedsiębiorstw tej branży.

Również istnieje w **Bułgarji** duże zapotrzebowanie na wszelkiego rodzaju maszyn.

Komunikat Targu Poznańskiego.

Miejski Urząd Targu Poznańskiego dostał zapytanie z Ameryki w sprawie eksportu do Stanów Zjednoczonych skór. Zainteresowane firmy zechcą się zgłaszać w biurze Targu Poznańskiego.

Pozatem Miejski Urząd Targu Poznańskiego prosi wszystkie firmy polskie, zaitneresowane w nawiązaniu stosunków, czy to eksportowych czy też importowych z Ameryką Północną o podawanie swego adresu oraz odnośnych artykułów do Targu Poznańskiego, który je skomunikuje z odnośnemi zainteresowanemi firmami amerykańskiemi.

Chicago Polish Chamber of Commerce w Chicago komunikuje nam, że na tamtejszym rynku znalazłyby zbyt przy cenach konkurencyjnych następujące towary polskie: Wyroby płócienne, hafty artystyczne, wyroby drewniane, artystyczne wyroby skórzane, masa papierowa, papier do pakowania, grzyby, pierze, wyroby szklane, wyroby porcelanowe, koce wełniane.

Zainteresowane firmy zechcą się zwracać do MUTP.

Inżynier-Polak, zamieszkały w Charbinie (Chiny) otrzymał od tamtejszych sfer rządowych poważne zamówienie na płytki ceramiczne, podłogowe i ścienne oraz okucia do drzwi i okien.

Ponieważ chciałby powyższą dostawę uskutecznić z Polski, prosi o spieszne nadesłanie:

1. próbnych płytek ceramicznych oraz katalogów z rysunkami i cenami,

2. próbki okuć, stosownie do wykazu, który można otrzymać w M. U. T. P., po 2—3 sztuki rozmaitych fasonów z cenami i numerami, na które możnaby się powołać przy zamówieniu. Ceny fob Hambourg, Gdańsk lub Dajren, również franco Mandżurja (stacja kolejowa na granicy Syberji i Chin) włącznie z opakowaniem. Uprasza się o ścisłe opakowanie prób, aby je uchronić w drodze od uszkodzenia.

Bliższe dane oraz adres w Miejskim Urzędzie Targu Poznańskiego.

Firma z Indyj angielskich Bombay poszukuje nawiązania stosunków z polskiemi firmami eksportowemi. Podejmuje się wprowadzenia towarów polskich na rynek tamtejszy. Reprezentuje wiele firm angielskich i poda referencje.

Polsko-węgierska Izba Handlowa w Warszawie zwraca się do fabryk drutu oraz producentów kleju o składanie ofert, ponieważ towary powyższe poszukiwane są na Węgrzech, a produkcja polska skutecznie może na rynku tym konkurować.

Pierwszorzędna firma wiedeńska poszukuje dostawców solidnych na sierpień na jęczmień browarowy, owies i strączkowe.

Informacyj udziela Wydział Zagraniczny Targu Poznańskiego, Poznań, Głogowska 42.

Na eksport do Danji poszukiwane są oferty na tuczone młode skopy, waga 30—40 kg. Zgłoszenia eksporterów do Wydziału Zagranicznego Targu Poznańskiego, Poznań, Głogowska 42.

Miejski Urząd Targu Poznańskiego otrzymał wiadomość, że na rynku australijskim jest duże zapotrzebowanie na następujące artykuły: płatki ziemniaczane, kornszony, grzyby marynowane.

Na wszystkie te wyroby należy przesłać próbki i podać dokładne ceny w walucie angielskiej.

Bliższe szczegóły udzieli Miejski Urząd Targu Poznańskiego.

Fabryka torebek i opakowań
Wielkopolska Fabryka Wyrobów Papierowych Kazimierz Świerkowski, Pleszew i Poznań. Największa w kraju mechan. torebkarnia.

Gazety
Kurjer Poznański, ul. św. Marcin 70.
Orędownik Wielkopolski, ulica św. Marcin 70.

Koks hutniczy
Zachodnio-Polski Syndykat Węglowy, Poznań, pl. Wolności 10.

Lakiery
Wielkop. Wytwornia Chemiczna.

Materace
„Matra" St. i W. Przydryga w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 142.

Naczynia emaljowane (żeliwne i blaszane)
Herzfeld - Victorius, Tow. Akc. w Grudziądzu, ul. 3 Maja 9/14.

Oleje eteryczne
M. Domagalski i S-ka w Poznaniu, ul. Garncarska 8.

Opakowania i kartonaże
F. K. Ziółkowski i S-ka, Poznań, Górna Wilda 122.

Piece żelazne
Herzfeld-Victorius, Tow. Akcyjne w Grudziądzu, ul. 3 maja 9-14.

Pokosty
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna, Tow. Akc. w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 5.

Posadzka parkietowa
B. Bystrzycki, T. A., Orzechowo, powiat Września, specjalny jako taki jedyny w Polsce zakład dla przeróbki drzewa dębowego.

Proszek do prania
Wielkopolska Wytwornia Chemiczna.

Rury zlewowe i kształtki
Herzfeld & Victorius, Tow. Akc. Grudziądz.

Siatki druciane
A. Zwierzchowski i Ska Fabryki lin konopnych, stalowych oraz siatek i wyrobów drucianych, w Poznaniu i Czerwonaku, biuro ul. Podgórna 10a tel. 4007.

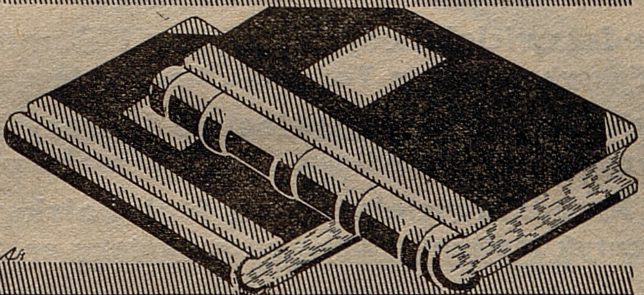
Soki owocowe
Domagalski i S-ka w Poznaniu, Św. Marcin 34 i Garncarska 8.

Wagi
Wł. Jezierski (przedstawiciel Fabryki Wag W. Hess w Lublinie) w Poznaniu, ul. Słowackiego 3.

Węgiel kamienny
Zachodnio-Polski Syndykat Węglowy, T. z o. p. w Poznaniu, pl. Wolności 10.

Znaczek fabryczny

KSIĘGI HANDLOWE

KRĘGLEWSKIEGO

Znaczek fabryczny

wszelkiego rodzaju, gotowe farby olejne, pokosty, mydła techniczne, rdzeniowe, rozmaite mydła szare; do dezynfekcji: Lysol i Kreolinę

poleca

w najlepszej jakości na dogodnych warunkach

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna Tow. Akc.

Poznań-Starołęka

Biura: Poznań, Aleje Marcinkowskiego nr. 5

DRUKARNIA POLSKA T. A. w POZNANIU

Św. Marcin

70

poleca się do wykonywania wszelkich

prac drukarskich

jak:

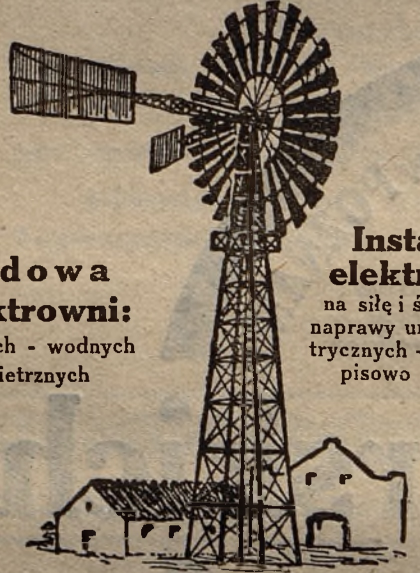
afiszów, agend, akcyj, biletów, bonów, broszur, czeków, dzieł, faktur, formularzy, gazet fachowych, ilustracyj, kart towarzyskich i handlowych, kopert, książek, listowników, plakatów, pocztówek, sprawozdań, talonów z kuponami.

„GOPLANA" POZNAŃSKA FABRYKA CZEKOLADY

TOWARZYSTWO AKCYJNE — POZNAŃ

UL. ŚW. WAWRZYŃCA NR. 28

CZEKOLADY KAKAO CUKRY DESEROWE MARCEPANY

Budowa Elektrowni:
cieplnych - wodnych i wietrznych

Instalacje elektryczne:
na siłę i światło, oraz naprawy urządzeń elektrycznych - tanio, przepisowo i fachowo

DOSTAWA
turbin wietrznych, dźwigów, liftów
akumulatorów — maszyn elektrycznych materjałów-elektro-instalacyjnych — żarówek

Własne nowoczesne warsztaty naprawy aparatów i maszyn elektrycznych

FABRYKACJA
aparatów tablicowych-rozruszników

Zjednoczone Przedsiębiorstwa Elektryczne

Inżynier . GAERTIG i Ska T. z o. p.

Poznań, ulica Pocztowa nr. 26

Rok założenia 1903

Telefon 35-84 Telegr.: „Energja", Poznań Telefon 35-84

BROWARY HUGGERA

Tow. Akc.

Poznań, ulica Półwiejska 25

Telefon 3037 i 3047.

Słodownie i fabryka lodu

polecają swoje wyborowe piwa:

KRYSZTAŁ (jasne pilzneńskie)

PORTER

SPECJAŁ ciemne (monachijskie)

Szybko i akuratnie farbuje — czyści chemicznie wszelką odzież

FARBIARNIA PAROWA i PRALNIA CHEM.

„BARWA"

właśc.: STEFAN KAŁAMAJSKI

Składy własne w Poznańskiem i na Pomorzu. — Fabryka w Mosinie pod Poznaniem. — Centrala S. Kałamajski, Poznań, pl. Wolności 6.

Redaktor odpowiedzialny: Roman Urban — (Redakcja i Administracja: Aleje Marcinkowskiego 7, dom ogrodowy)
Wydawca: Związek Fabrykantów T. Z. w Poznaniu. — — — Czcionkami Drukarni Polskiej Tow. Akc. w Poznaniu.